

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO
NR. 149 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO
ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO
(TAP-23-1453)(TAIS NR. 23-11277(2))**

Nr.

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto lydimajame medžiagoje nurodyta, kad Projektu siūloma tvirtinti Socialinės paramos doktorantams, išėjusiems akademinį atostogų, skyrimo ir administravimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) teisiniu pagrindu laikytina Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 82 straipsnio 4 dalis, kurioje nurodyta, kad *Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės biudžeto lėšų aukštųjų mokyklų studentams gali būti teikiama parama*. Siūlome papildomai pagrįsti, koks yra Aprašo santykis su Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ 3.10 papunkčiu patvirtintu *Paramos aukštųjų mokyklų studentams teikimo tvarkos aprašu*, kurio teisiniu pagrindu taip pat laikytina minėta Mokslo ir studijų įstatymo 82 straipsnio 4 dalis, ir kodėl buvo apsispręsta rengti atskirą dokumentą, o ne pildyti jau patvirtinto galiojančio aprašo nuostatas. Papildomai siūlome keičiant įstatyminį reguliavimą (rengiant Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus) ir užtikrinant teisėkūros aiškumo ir sistemiškumo principų tinkamą įgyvendinimą, į pakeitimus įtraukti atskirą nuostatą dėl Aprašo, kuri galėtų būti laikoma tinkamu teisiniu pagrindu.

2. Atkreipiame dėmesį, kad Projektu siūloma keisti Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ preambulę, kurioje kaip vienas iš teisinių pagrindų nurodyta Mokslo ir studijų įstatymo 82¹ straipsnio 6 dalis, tačiau nuo 2023 m. sausio 1 d. galiojančioje šio straipsnio redakcijoje Vyriausybei pavedimas nustatyti *Socialinių stipendijų skyrimo ir administravimo tvarką* nurodytas 82¹ straipsnio 7 dalyje. Siūlome patikslinti Projektą.

3. Papildomai atkreipiame dėmesį, kad į Projektu siūlomą keisti Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ preambulę įtraukiama *Mokslo ir studijų įstatymo (2022 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XIV-1257 redakcija) 52 straipsnio 9 dalis*, kuri įsigalios nuo 2028 m. sausio 1 d. Turint omenyje, kad ši dalis kartą jau buvo keista (būtent šios nuostatos įsigaliojimas pakeistas iš 2024 m. sausio 1 d. į

2028 m. sausio 1 d.) ir šiuo metu yra rengiamas bent vienas Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1257 projektas (TAIS Nr. 23-14234(2)), o Seimas į VII (rudens) sesijos darbų programą taip pat įtraukęs Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus, nėra teisinio tikrumo, kad ši nuoroda iki 2028 m. išliks aktuali ir nebus pakeista. Siekiant užtikrinti teisėkūros efektyvumą, kad minėtos nuorodos preambulėje nereikėtų keisti kiekvieną kartą pasikeitus aukštesnės galios teisės aktams, siūlome šįkart atsisakyti šios nuorodos.

4. Siūlome patikslinti Projekto 3 punkte keičiamo Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ 2 punkto naujų papunkčių formuluotes, užtikrinant teisėkūros sistemiškumą ir atitiktį Mokslo ir studijų įstatymo nuostatoms (turint omenyje ir Išvados 1 pastaboje nurodytą aspektą dėl teisinio pagrindo).

5. Taip pat siūlome patikslinti Apraše vartojamas sąvokas: visų pirma, Aprašo tekste vartojamos kelios formuluotės – ir „socialinė parama *doktorantui*“, ir „socialinė parama *doktorantams*“, tad siūlome Apraše užtikrinti vienodą sąvokų vartojimą. Pažymime, kad sąvoka „*gydytojų konsultacinė komisija*“ nėra aprobuota Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, todėl vietoje jos siūlome vartoti sąvoką „*gydytojų konsiliumas*“ ar pan.; kita Apraše vartojama sąvoka „*vaiko priežiūros atostogos*“ tikslintina, laikantis Lietuvos Respublikos darbo kodekse vartojamos terminijos ir Darbo kodekso 134 straipsnyje vartojamos sąvokos „*atostogos vaikui prižiūrėti*“. Papildomai pažymime, kad keičiant įstatyminių reguliavimų (rengiant Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus) minimos sąvokos turėtų būti patikslintos, pakeičiant Mokslo ir studijų įstatymo 62 straipsnio 1 dalies 11 punkto ir kitas susijusias nuostatas.

6. Pažymime, kad laikantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), 112 punkto reikalavimų, Apraše būtina patikslinti ne pirmą kartą vartojamų įstatymų pavadinimus, atsisakant žodžių „Lietuvos Respublikos“.

7. Atkreipiame dėmesį, kad kituose Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ tvirtinamuose aprašuose pirmą kartą vartojamas sąvokos „*bazinės socialinės išmoka*“ visas pavadinimas, o po to įvedamas trumpinys „*BSI*“, todėl siūlome papildomai įvertinti, ar užtikrinant teisės aktų sistemiškumo principą nereikėtų visuose Vyriausybės nutarimu tvirtinamuose aprašuose vartoti šį trumpinį vienodai.

8. Siūlome papildomai įvertinti ir, esant būtinybei, papildyti Projekto 6 punkto nuostatas dėl Aprašo nuostatų taikymo.

9. Pažymime, kad Aprašo nuostatos siejasi Valstybinio studijų fondo ir Valstybinio studijų fondo direktoriaus vykdomomis funkcijomis, todėl kartu su Projektu būtina pateikti pagrindinio teisės akto, reglamentuojančio Valstybinio studijų fondo veiklą – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. 540 „Dėl Valstybinio studijų fondo nuostatų patvirtinimo“ – pakeitimo projektą.

10. Aprašo tvirtinimo žyma turi būti dėstoma pagal Rekomendacijų 60 punkte nurodytus reikalavimus, todėl siūlytume ją patikslinti.

11. Atkreipiame dėmesį, kad pagal Rekomendacijų 207.3 papunkčio reikalavimus, Projekto lyginamajame variante paryškintu šriftu rašomi tik pakeitimai, kurie rašomi po siūlomų išbraukti žodžių, t. y. teisės akto paryškinimai panaikinami, o siūlomas išbraukti tekstas perbraukiamas plona linija, tad siūlome patikslinti lyginamąjį variantą šiuo aspektu.

12. Siekiant teisėkūros ekonomiškumo, siūlome sujungti Projektą su kitu Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtu Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektu (TAIS Nr. 23-44(3)), pateiktu Vyriausybei.

Teisės grupės patarėja

Renata Adomaitytė-Šliogerienė